

FYLKESMANNEN I AUST-AGDER

Det kongelige Justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep

0030 Oslo

Deres ref. 200604470-RBA-
K/LB/BHH

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)

Sak nr. 2006/4220 / DAH

Dato

01.11.2006

TIL UTTALELSE - NOU 2006:6 - NÅR SIKKERHETEN ER VIKTIGST - HØRING

Vi viser til departementets oversendelse av 26.06.06. JD ber om eventuelle merknader til innstillingen NOU 2006:6 innen 1. november 2006.

Fylkesmannen i Aust-Agder er meget tilfreds med det arbeid som er gjort av "Utvalget for sikring av landets kritiske infrastruktur", jf NOU 2006:6. Utvalgets anbefalinger følger i stor grad opp sårbarhetsutvalgets innstilling.

Dersom utvalgets forslag og anbefalinger settes ut i livet, vil Norge fremstå som et land som i mønstergyldig grad har truffet tiltak i fred for at kritisk infrastruktur skal ha nødvendig seighet i vanskelige og utfordrende situasjoner i fred, krise og krig.

Vi finner imidlertid grunn til å understreke noen spesielt viktige punkter.

Det er meget viktig at Justis- og politidepartementet inntar den ledende rolle som et sikkerhetsdepartement og fremstår med en tydelig koordinerende rolle. Om departementet i dette arbeid bruker DSB, er greit. DSB vil imidlertid aldri kunne fremstå med nødvendig autoritet overfor de andre departementer uten at JD fremstår som den tydelige oppdragsgiver og koordinator.

Utvalget peker på behov for at det utvikles et forpliktende program for regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser tilknyttet kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Med den dynamikk som vi i dag opplever omkring potensialet for sårbarhet, varer det ikke lenge før tidligere gode analyser ikke lenger holder mål. Det blir derfor viktig med oppdatering og et fokus på framtidens krav.

Vi er glad for utvalgets påpeking av farene ved at rådgivende og operative organer som inngår i ledelsesapparatet blir inaktive og mister fokus når det ikke inntreffer katastrofer på en stund. Det er en påpeking som kan begrunnes erfaringsmessig. Regelmessige øvelser på de ulike ledelsesnivåer kan motvirke dette og bør gjennomføres i en langt større grad enn tidligere.

Utvalget har en meget grundige gjennomgang av hvilken kritisk infrastruktur som bør være i offentlig eie. Det er en økende utfordring å finne rasjonelle samarbeideformer med det store antallet IKT- aktører som innehar kritisk infrastruktur. Bedriftsøkonomiske orientering er ikke tilstrekkelig der den samfunnsøkonomiske orientering burde være fremtredende. §2-10 i lov om elektroniske tjenester omhandler sikkerhet og beredskap. Loven omhandler tilbyders ansvar for å tilby nett med nødvendig sikkerhet for brukere i "fred, krise og krig". Loven gir myndighetene hjemmel til å pålegge tilbyder spesielle tiltak, bl.a. – utarbeidelse av beredskapsplaner, øvelser, fysisk sikring med mer. Grunnlaget for et godt og velfungerende ledelsesapparat ligger i økende grad knyttet til IKT tjenestene. Det er avgjørende at fokuset på dette området styrkes og at konkrete tiltak iverksettes for å styre utviklingen. Vi ønsker derfor spesielt velkommen utvalgte

anbefaling om en nærmere utredning omkring tilsynsvirksomheten på områdene kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner med sikte på å utarbeide en nasjonal strategi.

Det er bra at hjemfallsinstituttet videreføres på en slik måte at dagens offentlige nasjonale eierskap til kraftressurser på sikt ikke svekkes. I denne forbindelse ser vi med uro på en utvikling hvor nasjonale ressurser av beredskapsmessig betydning vurderes solgt til utlandet uten at de beredskapsmessige konsekvenser synes klarlagt. Det siste eksempel er Telenors vurderinger omkring salg av Satellite Services.

Helt sentralt i vår beredskap står kraftforsyning og IKT som etter hvert er gjensidig avhengige av hverandre i en grad som man tidligere bare har sett konturene av. Den gjensidige avhengigheten er kontinuerlig i endring og det er mange aktører på banen. Dette bør settes i fokus og sikres. Vurderinger omkring salg som påvirker levering av produkter og tjenester innen disse felter, må ikke gjøres uten at de beredskapsmessige konsekvenser er inngående vurdert. I bedrifter hvor staten inngår som eier eller har aksjemajoritet, har det vært en diskusjon om hva man vil med eierskapet. Vi mener at eierskapet alltid bør fokusere på beredskapsmessige konsekvenser av endringer av organisasjon eller salg av deler av virksomheten til utlandet.

Utvalget har også vurdert bank- og finans ut fra sårbarhetskriterier. Utvalget selv skriver at finansnæringen i all hovedsak har utkontraktert slike tjenester til leverandører i utlandet. Vi kjenner ikke omfanget av bankenes bruk av utenlandske tjenester. I den grad slike tjenester er gitt til andre land, har vi gjort oss sårbare hjemme i en grad som tilsvarer trusselen mot kritisk infrastruktur i det land som leverer slike tjenester til oss. Vi er kjent med at land i Asia har fått slike kontrakter, men er ukjent med at det er lagt noe annet enn bedriftsøkonomiske analyser til grunn for utkontraktingen. I den grad dette er tilfelle for vår finansnæring eller annen kritisk- infrastruktur eller samfunnsfunksjon, må vi ha et system som ser på risiko og konsekvenser. Det bør foreligge en plan for hvordan vi kan forebygge kaos hos oss selv som oppstår på grunn av hendelser helt andre steder, enten slike hendelser er naturbasert som ved jordskjelvet i Pakistan eller er en konsekvens av terror- eller krigshandlinger.

Vi merker oss at utvalgets intensjon med å foreslå en ny lov om beredskap er at den skal virke sammen med sikkerhetsloven med tanke på sikring av kritisk infrastruktur. Det haster å få på plass en slik lov. Stadig strammere budsjettammer hos fylkesmennene har ført til en klar nedgang i personell som arbeider med beredskap. En aktivitet som ikke er begrunnet i en lov, stiller svakere ved ressursknapphet enn en aktivitet som er lovforankret. Store deler av kommunenes arbeid med beredskap er ikke lovforankret og er følgelig lavere prioritert en lovfestede oppgaver.

Vi gjentar at utvalgets mange forslag er meget velkomne. I den grad de følges, mener vi de vil bidra til en betydelig standardheving av våre nasjonale evne til å forebygge og håndtere kriser.

Med hilsen

Hjalmar I. Sunde

Dag Auby Hagen
fylkesberedskapssjef

Gjenpart: Fylkesmannen i Hedmark